

Zo doen wij dit op de

St. Leonardusschool

Dit protocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd ouders) waarin is vastgelegd welk gedrag wij op school willen zien, dat wij pestgedrag niet accepteren en dit aanpakken volgens een vooraf bepaalde handelswijze.

Het is een onderdeel van het veiligheidsplan.

St. Leonardusschool is onderdeel van Onderwijsgroep EduMare

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Algemene afspraken
3. Methode
4. Volgmodel
5. Ongewenst gedrag
6. Plagen en pesten
7. Pestprotocol
8. Digitaal pesten ofwel Cyberpesten
9. Organisatie van interne hulp

Bijlagen:

- Oeps het ging even mis
- Zo gaan we met elkaar om
- Incidentenblad

1. Inleiding

Het team van de St. Leonardusschool wil de kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben, waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen. Het team is verplicht een inspanning te leveren om sociale veiligheid en pesten aan te pakken en wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat het team expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag.

Natuurlijk is het beter om pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat en daar gaat dan ook in eerste instantie de aandacht naar uit. De leerkrachten bevorderen de ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein.

Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Voor een prettige sfeer en goede omgang tussen leerlingen, leerkrachten en ouders vindt het team een 10-tal waarden van belang:

Veiligheid - Erkenning - Respect - Vertrouwen geven en krijgen - Aandacht - Verdraagzaamheid - Groei/bloei - Bezinning - Structuur

Deze waarden komen aan bod tijdens de lessen levensbeschouwing d.m.v. de methode 'Hemel en Aarde' en 'Goed Gedaan.'

Maar in feite vormen deze waarden de onderlegger voor heel ons onderwijs.

Dit protocol start met omgangsregels die het team van belang vindt.

In dit protocol staan stappen die nodig zijn om een veilig klimaat en prettige werksfeer te bevorderen.

Hierna worden de uitgangspunten en het stappenplan bij ongewenst gedrag beschreven. Mocht er sprake zijn van pesten, dan zijn hier ook uitgangspunten en een stappenplan voor opgesteld. Voordat er gesproken wordt over pesten, is het goed te kijken naar het verschil tussen plagen en pesten. Dit wordt beschreven onder het kopje plagen en pesten, dat gevolgd wordt door het pestprotocol en een hoofdstuk over Cyberpesten.

Ook staat de hulp aan de verschillende groepen beschreven.

Als laatste wordt uitgelegd hoe de organisatie van interne hulp plaatsvindt.

2. Algemene afspraken

Het team vindt dat iedereen zich veilig moet voelen in de school en een prettig klassenklimaat bevordert het leervermogen. Er zijn daarvoor afspraken gemaakt met elkaar:

- ➔ Wees goed voor de ander, jezelf en de omgeving
- ➔ We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden of bijnamen
- ➔ We luisteren naar elkaar
- ➔ We lachen elkaar niet uit
- ➔ Elkaar helpen is belangrijk
- ➔ We starten op tijd (om 8.30 uur en om 13.15 uur), we zijn samen een groep

Algemene afspraken:

Gang

- De tassen laten wij onderin bij de kapstok staan.
- De jassen en dergelijke hangen wij aan de kapstok in de luizencapes.
- Wij zijn rustig op de gang en lopen rustig.

Klas

- Hoofdeksels en dergelijke dragen wij niet in de klas.
- Snoepen kan eventueel na toestemming in de klas.
- Wij spreken leerkrachten aan met juffrouw/meester, gevolgd door voornaam.
- Jarige leerlingen mogen twee andere leerlingen meenemen langs de klassen in hun eigen pauze tijd. De groepen boven blijven boven, de groepen beneden blijven beneden.
- Diploma's en prijzen laten we alleen in de eigen klas zien.

Toilet

- Per klas kan één jongen en één meisje naar het toilet.
- Iedereen controleert zijn of haar toiletbeurt of hij/zij het netjes achterlaat voor een volgende toiletbezoeker.

Computer

- Ipads en snappets en dergelijke worden door de leerkrachten beheert.
- Wij gebruiken de computers volgens het rooster en zorgen ervoor dat er stil gewerkt wordt. Ook gaan we zuinig om met de apparatuur.
- Ongewenste sites worden afgeschermd.
- Met de kinderen wordt afgesproken welke site(s) zij mogen raadplegen tijdens een les.

Schoolplein

- We houden ons aan de afspraak dat we niet voetballen op het schoolplein.
- Skateboards en rollerskates en dergelijke laten wij thuis.
- Aanwezige materialen worden door de eigen klassen gebruikt.
- Wij houden rekening met andere kinderen op het schoolplein.
- Wij gaan veilig om met aanwezige materialen.
- Zand laten wij in de zandbak. Wij lopen hier ook niet zomaar doorheen.
- Honden en andere dieren laten wij buiten het schoolplein.

In onderling overleg kunnen per bouw aanvullende regels worden vastgesteld.

3. Methode

Op school wordt schoolbreed gewerkt met de methode 'Goed Gedaan' met als doel sociale vaardigheden te versterken en waarden en normen bij te brengen. Zo kan voor ieder kind een sociaal veilige leeromgeving gewaarborgd worden.

Daarnaast worden lessen van "Bureau Halt" ingezet in de groepen 7 en 8. Deze lessen zijn gericht op weerbaarheid op sociaal en fysiek vlak.

4. Volgmodel

Op dit moment worden de kinderen in de groepen 1 t/m 8 gevolgd met SCOL op sociale competentie. Twee keer per jaar beoordelen de leerkrachten de leerlingen op sociale ontwikkeling.

5. Ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag kinderen

Als er een ruzie plaatsvindt, is het van belang om dit zo goed mogelijk voor alle betrokkenen op te lossen.

Het team heeft een inspanningsverplichting om ruzies te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat, waarbinnen ruzies als ongewenst gedrag worden ervaren.

Leerkrachten en overblijfskrachten dienen alert te zijn op ruzies.

Stappenplan

Mochten er toch onenigheden ontstaan, dan worden de volgende stappen gevolgd:

Stap 1:

De kinderen proberen eerst samen tot een oplossing te komen. Dit doen ze op het moment dat ze hiertoe in staat zijn.

Stap 2:

Op het moment dat de kinderen er niet uitkomen, hebben ze het recht en de plicht het samen met de leerkracht te bespreken. Hierbij wordt naar ieders verhaal geluisterd en zo nodig het incident in stukjes geknipt, om te kijken naar wat er nu precies gebeurd is. De leerkracht doet dit door een verhelderend gesprek te voeren, waarin ook gekeken wordt naar het voorkomen van de situatie. Bij herhalend ongewenst gedrag vullen wij samen het formulier "Oeps het ging even mis" in. Zie bijlage 1.

Stap 3:

De ouders van de kinderen worden ingelicht dat er een ruzie/incident is geweest, waarbij letsel is en het een ruzie/incident betreft niet passend bij het kind/de situatie. Bij een volgend incident worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek op school waarbij ook het kind aanwezig is. We vullen het blad "Zo gaan we met elkaar om" in. Zie bijlage 2.

Stap 4:

Bij herhaling volgen sancties en worden ouders hiervan op de hoogte gebracht.

Sancties kunnen zijn:

- één of meerdere pauzes binnen blijven met een duidelijke opdracht;
- iedere dag een gesprekje tussen het kind en de leerkracht waarin de gedragsverandering besproken wordt en wekelijks met de ouders, zolang het nodig is.

Stap 5:

Alles wordt kort verwoord in een notitie die in Parnassys (leerling administratie systeem) wordt gemaakt en opgeslagen bij de betrokken kinderen.

Van 'grote' incidenten wordt ook een verslag gemaakt op het incidentenblad. Dit is verplicht in verband met de wet sociale zekerheid (zie bijlage).

Ongewenst gedrag ouders

Gedragsprotocol voor ouders

Het team van de St. Leonardusschool heeft een gedragsprotocol opgesteld voor ouders. In dit gedragsprotocol kunt u in grote lijnen lezen, hoe er gehandeld wordt, wanneer het personeel geconfronteerd wordt met ongewenst gedrag van ouders. In dit protocol willen we grenzen aangeven van wat acceptabel geacht wordt en wat niet meer acceptabel is.

Het omgaan met dit gedrag behoort tot de verantwoordelijkheid van de directie. Er kunnen verschillende redenen zijn, waarom ouders ongewenst gedrag vertonen. Ouders kunnen het niet eens zijn met de wijze waarop met hun kind wordt omgegaan.

De relatie, die op vertrouwen is gebaseerd tussen een leerkracht en ouders, kan verstoord zijn.

Ouders kunnen het niet eens zijn met maatregelen, die de school heeft genomen. Ouders kunnen ook ongewenst reageren op het gedrag van een ander kind.

Ook kunnen ouders onderling van mening verschillen, of anderszins een verstoorde relatie hebben, wat tot agressief gedrag kan leiden.

Voorbeelden van ongewenst gedrag kunnen zijn:

- verbaal geweld
- vloeken of schelden
- bedreigen, zowel verbaal als fysiek
- handtastelijkheden, zowel jegens leerlingen als leerkrachten
- andere kinderen op een onjuiste en onpedagogische wijze aanspreken
- leerkrachten in het bijzijn van leerlingen of andere ouders aanspreken, en met een zeer negatieve gesprekshouding de leerkracht van zijn of haar gedachtegang op de hoogte brengen
- negatieve boodschappen over leerkrachten, directie of andere betrokkenen van school vertellen of vermelden op social media

Is de grens, van wat acceptabel is, overschreden, dan zal het team besluiten om in een officieel gesprek tussen de directeur en de ouder(s) een waarschuwing te geven. Deze officiële waarschuwing zal naast mondeling ook schriftelijk worden medegedeeld. Een kopie van de brief zal tevens aan het bevoegd gezag worden verstuurd.

Niemand wil een escalatie. Daarom een handreiking:

- zo snel mogelijk of binnen korte tijd: melden
- melding aan de juiste persoon
- zorg voor een geschikt moment en geschikte ruimte om te praten
- praat niet over maar met elkaar
- houd emoties onder controle
- gevoelens en feiten zijn beide belangrijk maar in eerste instantie gaat het om feiten
- oplossingen komen nooit vanzelf
- meer emoties dragen zelden bij aan een oplossing

Bij herhaling kunnen de volgende sancties worden opgelegd:

- de ouder(s), voor een nader te bepalen tijdstip, de toegang tot de school ontzeggen
- de ouder(s) verzoeken een andere school voor hun kind te zoeken

In uiterste gevallen kan worden besloten om:

- de leerling te schorsen voor een periode van maximaal 3 schooldagen
- de leerling van school te verwijderen

Het team zal in dit laatste geval zorg moeten dragen voor het vinden van een nieuwe school waar de leerling geplaatst kan worden.

Hierbij is het noodzakelijk, dat er een goede registratie is van hetgeen is voorgevallen.

Indien er over wordt gegaan tot het nemen van sancties wordt naast het bestuur ook de leerplichtambtenaar van de gemeente en de Inspectie van het Onderwijs schriftelijk geïnformeerd.

Door duidelijke regels en afspraken hoopt het team een klimaat te scheppen, waarin kinderen, leerkrachten en ouders zich veilig en geaccepteerd voelen, en waarin een ieder respectvol met elkaar kan omgaan.

6. Plagen en pesten

Er is een onderscheid tussen plagen en pesten. Dit onderscheid wordt uitgelegd aan de kinderen.

Mocht blijken dat er sprake van pesten is, dan is het eerst belangrijk het team weet dat het om pesten gaat.

Hier is sprake van als hetzelfde kind regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle kinderen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen.

Het team heeft in een pestprotocol beschreven hoe wij met pestgedrag omgaan.

7. Pestprotocol

Dit pestprotocol heeft het volgende doel:

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten, leerlingen, ouders en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

Voorwaarden

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders. Het team moet proberen pest-problemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet het team beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon, juf Hanneke van Berkel, nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Het probleem dat pesten heet:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Pesten, wat is dat?

We doen allemaal wel eens iets (al dan niet bewust) wat een ander niet bevalt. Echter, wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en je gaat toch door, dan spreken we van pesten.

Hoe wil het team daarmee omgaan?

- Op school wordt regelmatig een onderwerp in de groep aan de orde gesteld. Ook door middel de methode "Grip op de groep" en 'Goed gedaan.'
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de respectvolle omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten en ouders horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding of ander uiterlijk vertoon
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- buitensluiten

Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden. Steeds weer geldt hier: "Wat jij niet fijn vindt, doe dat ook niet bij een ander!"

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: je mag niet klikken, maar...als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie, leerkrachten en ouders hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen. Samen in gesprek gaan en komen tot een gezamenlijke aanpak is het meest wenselijk.

REGELS DIE GELDEN IN ALLE GROEPEN:

- Benader de ander zoals je zelf benaderd wil worden.
- Vertel het aan de juf of meester wanneer er iets gebeurt wat jij niet fijn of gevaarlijk vindt.
- We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.
- Ben je boos? Probeer er over te praten of ga anders naar de meester of de juf.
- Spullen van een ander kind behandel je met respect.
- Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten!
- Word je gepest of heb je ruzie? Praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden. Is het opgelost? Dan kunnen we vergeven en vergeten.
- We luisteren naar elkaar en nemen de ander serieus.
- Jij mag er zijn!
- Op de St. Leonardusschool is iedereen welkom!

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, dit zijn de zogenaamde groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn/haar gedrag (fases kunnen evt. naast elkaar of in andere volgorde uitgevoerd worden):

FASE 1:

Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.

Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.

Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.

Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde. Gesprekken worden altijd vastgelegd door de leerkracht in Parnassys.

Incidentenformulier invullen als pesterijen toenemen.

FASE 2:

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De leerkracht heeft alle activiteiten vastgelegd in Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), de schoolarts of schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

FASE 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet 'over'beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; CJG.
- De hele groep betrekken kan ook meehelpen het gedrag positief te keren. Kinderen horen bij de groep en vanuit verbondenheid kan het pesten aangepakt worden.

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel.
- Maatregelen bij pesten. Belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; CJG.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Faalangst
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van het team staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!
- Denk er eens over na wat u zoal bespreekt aan tafel, bedenkt u zich dan dat kinderen heel veel horen en opslaan!

8. Digitaal pesten ofwel Cyberpesten

Cyberpesten is het pesten of misbruiken via het internet en via de mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het dagelijkse leven. Dit komt doordat de ouders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds veel jongere leeftijd mee in aanraking. Kinderen kunnen hele vervelende berichtjes naar elkaar sturen. Vaak gebeurt dit in een groepsapp. Soms zit degene waar het overgaat niet in de app en een andere keer weer wel.

Thuis en op school zullen de kinderen moeten leren wat wel en wat niet kan. Door betrokken te zijn bij wat de kinderen doen, kun je veel voorkomen. Geen enkele ouder stuurt zijn kinderen zomaar de straat op, de grote stad in. Je vertelt ze wat ze daar kunnen verwachten, wat leuk is en wat niet, wat wel mag en wat niet. En in het begin blijf je er een beetje bij.

Hetzelfde zou eigenlijk voor internet en gebruik van een mobiele telefoon moeten gelden. Maar dan moeten wij, als volwassenen natuurlijk wel weten waar het over gaat.

Internet hoort bij het dagelijks leven van de kinderen en verbieden heeft dan ook geen zin. Belangrijk is wel om goede afspraken te maken.

Hoe wordt er gepest?

- Pestmail/-berichtjes (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen)
- Stalking: het regelmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van vervelende mail/berichtjes.
- Het tegenkomen/ontvangen van ongewenst materiaal.

Stappenplan

Stap 1:

Bewaar de berichten. Ouders en leerkrachten kunnen zo achterhalen hoe, wanneer en wat er is gebeurd.

Stap 2:

Er worden gesprekken met de betrokkenen gevoerd. Heel vaak speelt het probleem zich zowel binnen als buiten de school af.

De afspraak op school is dat de mobiele telefoons (mochten de kinderen die mee naar school nemen) onder schooltijd uit zijn en zijn opgeborgen. Gebruik van de mobiele telefoon is alleen toegestaan als de leerkracht dit aangeeft. De kinderen hebben geen toegang tot het wifi-netwerk op de school.

Om in de klas te gebruiken:

Is er verschil tussen klikken en melden bij de leerkracht?

Nou en of!!! Bij klikken wil je dat de ander straf krijgt, bij melden bij de leerkracht hoop je dat het ongewenste gedrag ophoudt!

De belangrijkste regel van het pesten luidt: Word je gepest, praat er dan thuis en op school over. **Je mag het niet geheim houden. Het houdt niet vanzelf op, dus houd het niet geheim!!**

Bij afspraken: als jij je er niet aanhoudt, dan sluiten wij jou niet uit, jij sluit jezelf uit!

9. Organisatie interne hulp

De kwaliteitscoördinatoren

Binnen onze school wordt gewerkt met 2 kwaliteitscoördinatoren. Zij zijn verantwoordelijk voor het initiëren, evalueren en bijstellen van het beleid rondom extra onderwijsbehoeften. Naar aanleiding van signalen uit het onderwijs aan de kinderen en vernieuwingen vanuit de wetenschap wordt het gevoerde beleid zo nodig verdiept en bijgesteld. Vanuit deze kwaliteitscoördinatoren wordt in overleg met de leerkrachten gekeken waar knelpunten zitten en hoe deze aangepakt kunnen worden. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor de controle op de kwaliteit van ons onderwijs. Toetsresultaten worden naast het individuele niveau ook bekeken op groeps- en schoolniveau.

Niveau 1: De start begint in de dagelijkse onderwijspraktijk; de leerkracht biedt een krachtig en gedifferentieerd basisaanbod, waarin voor zoveel mogelijk kinderen de mogelijkheid is om op verschillende manieren te leren. Het begint bij een goede basis door gebruik te maken van recente inzichten en een uitdagend en ondersteunend klimaat in de klas te creëren, waarin kinderen op veel manieren kunnen leren. In termen van het PO (primair onderwijs) wordt dit het basisaanbod genoemd. Voor 85% van de kinderen is deze goede leeromgeving genoeg om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Niet elk kind ontwikkelt zich op dezelfde manier in eenzelfde tempo. Door te differentiëren is het mogelijk om leerlingen op verschillend niveau te laten werken. Het hele team en vooral de groepsleerkracht, bieden leerlingen binnen de groep onderwijs op maat in een veilig klimaat.

De groepsleerkracht signaleert een bijzondere vraag bij één of meer leerlingen op sociaal-emotioneel, motorisch en/of didactisch gebied. Vaak zullen de gegevens van het leerlingvolgsysteem hiervoor de aanleiding zijn. De groepsleerkracht zal in eerste instantie zelf extra hulp in de groep geven: de instructie en/of de taak aanpassen, de leertijd verlengen of de leerling op sociaal-emotioneel gebied ondersteunen. De groepsleerkracht kan in dit stadium ook gebruik maken van collegiale consultatie. De ouders worden hierover geïnformeerd.

Niveau 2: De groepsleerkracht kan advies vragen aan de kwaliteitscoördinator. Twee keer per jaar wordt de groep als geheel besproken en sommige kinderen in het bijzonder. De kwaliteitscoördinator geeft de leerkracht adviezen en ondersteunt in het opstellen en uitvoeren van een handelingsplan in de groep. Na een aantal weken wordt dit handelingsplan geëvalueerd en bijgesteld. Ouders worden hierover altijd geïnformeerd.

Niveau 3: Mocht de hulp niet genoeg zijn dan kunnen de ouders, de leerkracht, de kwaliteitscoördinator en de orthopedagoge van de school met elkaar in gesprek gaan. Dit zijn leerlingbesprekingen met de externe orthopedagoog. Ouders geven hiervoor toestemming. Het is ook mogelijk om de schoolarts of -verpleegkundige, de schoolmaatschappelijk werker, de leerplichtambtenaar en de wijkagent uit te nodigen. Het team vindt, voor het optimaal begeleiden van de kinderen met een bijzondere onderwijsvraag, dat ouders en school goed horen samen te werken en streeft naar afstemming in de begeleiding op school en thuis. Dit wordt dan een SOT (schoolondersteuningsteam) bespreking genoemd.

Als tijdens of na de bespreking in het SOT blijkt dat er aanvullend pedagogisch-didactisch onderzoek nodig is door de school, schoolbegeleider of anderen, dan worden hiervoor afspraken gemaakt. De ouders dienen schriftelijk toestemming te geven voor (eventueel aanvullend) onderzoek door externe deskundigen. Ouders geven van te voren toestemming om de uitslag van het onderzoek samen met school te bespreken.

Indien nodig kunnen wij extra ondersteuning van buiten de school inroepen om in specifieke gevallen een onderwijsleeromgeving te kunnen realiseren voor specifieke onderwijsbehoeften. Dat kunnen externen zijn met specifieke deskundigheden die op andere scholen in het samenwerkingsverband (SWV) werkzaam zijn en die voor kortere periode of beperkte tijd op een school ingezet kunnen worden voor begeleiding van de leerkrachten. Het kunnen ook specialisten zijn die in dienst zijn van het SWV of die – al dan niet via het SWV – ingehuurd kunnen worden vanuit schoolondersteuningsbureaus. Gemiddeld gesproken zal er voor ca. 15% van de kinderen extra ondersteuning van binnen of buiten de school nodig zijn om passend onderwijs te kunnen realiseren.

Niveau 4: We kunnen ook in een situatie komen dat er ondanks een goede basisondersteuning en ondanks de inzet van extra ondersteuning kinderen vast dreigen te lopen in hun ontwikkeling. In een dergelijke situatie ligt het voor de hand om te denken dat een kind verwezen dient te worden naar een school voor speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs. In ieder geval hebben het team, ouders en kind in zo'n situatie behoefte aan een nieuw perspectief. Om dit nieuwe perspectief te realiseren is de aanpak van Handelingsgericht Integraal Arrangeren (HIA) ontwikkeld om samen met alle betrokkenen goed de balans op te maken en met elkaar te beslissen om welke manier en welke school er de meeste kans is op een nieuw perspectief. Als dat een school voor speciaal onderwijs is dan wordt dat ter plekke (handelingsgericht) afgesproken en verder geregeld. Als deze afweging er toe leidt dat er toch op onze school of op een andere basisschool met inzet van specifieke ondersteuning nieuw perspectief gecreëerd kan worden, dan wordt dat daar ook ter plekke geregeld. Daar zijn dan geen verdere dossiers of onderzoeken meer voor nodig. Naar verwachting zal de HIA-aanpak voor 0-2% van de kinderen nodig zijn.

Bijlage 1: invulblad 'Oeps, dat ging even mis.'

Oeps, dat ging even mis

Naam: ..... datum: .....

Wie deden er mee?	
Waar en wanneer was het?	
Wat gebeurde er? Wat was jouw rol?	
Hoe kon het anders?	
Wat heb ik ervan geleerd?	

Graag tekenen voor gezien

Handtekening leerkracht:

Handtekening kind:

Zo gaan we met elkaar om!

Hier gaan we aan werken (specifiek):

--

Zo gaan we dat doen (meetbaar):

--

Zo lang gaan we eraan werken (tijdgebonden):

--

Zo vaak mag het mis gaan (realistisch):

--

Dit gaan we doen...:

Als het lukt	Als het niet lukt

Handtekening:

Leerling	Leerkracht	Ouder/Verzorger

Incidentenregistratie

Om goed zicht te hebben en te houden op incidenten op school is het van belang te werken met een registratie. De bedoeling hiervan is dat de schoolleiding weet heeft van calamiteiten die zich in deze richting voordoen en het veiligheidsgevoel bij leerlingen, ouders en leraren bedreigen.

Een incident is: fysiek / mondeling / mentaal geweld, pesten, bedreigingen en weglopen.

Degene die een incident meemaakt of waarneemt vult dit onderstaand formulier in. De meeste kolommen spreken voor zich. Bij evaluatie wordt bedoeld met wie het incident (na afloop) is besproken: ouders, leerkracht, IB, directie e.d. Bij gevolg wordt aangegeven welke afspraken er zijn gemaakt en evt. welke consequenties en/of maatregelen er getroffen worden. Het formulier is te vinden op schooldocumenten in de map incidentenregistratie. Ingevulde formulieren worden bewaard door de schoolleiding in een aparte map.

Datum	Betrokkenen	Omschrijving incident	Evaluatie	Gevolg	Ingevuld door